

Motion till riksdagen 2022/23:2117

av **Boriana Åberg (M)**

Förbud mot kusingifte

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbjuda kusingifte och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att vid besök på mödravårdscentralen fråga blivande föräldrar om släktband och informera om riskerna med kusingifte och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fosterdiagnostik i tidigt stadium för föräldrar med nära släktband och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I forskarantologin *Cousin Marriages. Between tradition, genetic risk and cultural change* (ed. Alison Shaw and Avida Raz, Oxford 2015) står att i dag beräknas bara 6 promille av alla äktenskap i västvärlden (Europa, Nordamerika och Australien) ingås mellan människor som är släkt. Det finns inga uppgifter om hur pass vanligt förekommande det är i Sverige, men det är sannolikt högre med tanke på den stora migrationen från länder med hög andel äktenskap inom slakten. Kunskap om företeelsen är viktig eftersom det finns belegg för att länder där kusinäktenskap är vanligt och socialt accepterat präglas av klankultur och kollektivism. Detta motverkar demokrati och främjar nepotism och korruption. Starka släktband är viktiga i samhällen där staten är svag. Klaner är inte bara släktformationer utan också sociologiska, juridiska och ekonomiska enheter i dessa dysfunktionella samhällen. För att kunna bevara släktbanden arrangeras äktenskap bland kusiner.

Dessa mönster bevaras även många gånger i det nya landet man flyttar till. Efter år av förnekelse har det erkänts att det i Sverige finns hederskultur där våld, ibland dödligt, utövas mot familjemedlemmar som vill bryta mot traditionerna och själva välja en partner. Vi har uppmärksammat de tragiska fallen med Pela och Fadime men missat den stora majoriteten av flickor och pojkar som har funnit sig i sitt öde att redan vid födseln bli bortlovade.

Att förbjuda kusingifte skulle med största sannolikhet öka friheten för många människor; inte minst kommer de att få makten över sin egen sexualitet. Problemen med moralpoliser, oskuldskontroller, förbud att delta på idrottslektionerna etc. torde också minska.

Ett annat argument för att förbjuda kusinäktenskap är de medicinska riskerna. I den brittiska medicinska tidskriften *The Lancet* presenterades år 2013 en studie som visade att risken för medfödda missbildningar ökar om fadern och modern är kusiner.

I den grupp barn som studerades kunde man se att bland de barn vars föräldrar var kusiner var det dubbelt så vanligt att födas med en missbildning som bland de vars föräldrar inte var det. Forskare har även visat att ärftliga sjukdomar är något vanligare i befolkningsgrupper med hög grad av ingifte, men understryker också att det är mycket svårt att beräkna de genetiska riskerna vid ett visst kusinäktenskap. Bland annat beror riskerna på om giftermålet är en undantagsföreteelse eller en del av ett samhälleligt mönster.

Undersökningen sätter dock fingret på ett problem som inte har diskuterats speciellt mycket i Sverige de senaste åren, nämligen tabun att diskutera risker vid kusingifte. På grund av en felaktig uppfattning att det är diskriminerande att ställa frågor om släktskap mellan de blivande föräldrarna låter sjukvårdspersonal bli att informera om riskerna att barnet föds med svåra missbildningar, eller obotliga sjukdomar. Medan sjukvården informerar blivande föräldrar om riskerna med vissa typer av mat, som torsk från Östersjön, eller ökad risk om kvinnan är över 34 år, så har det varit tyst om risker vid kusinäktenskap.

I väntan på en lag som förbjuder kusinäktenskap bör blivande föräldrar informeras om riskerna när man är så pass nära släkt. Att mödravårdscentralen frågar de blivande föräldrarna om släktband och informerar om riskerna med kusingifte, samt erbjuder fosterdiagnostik i tidigt stadium för föräldrar med nära släktband, ska inte på något vis betraktas som kontroversiellt. Dessutom kommer ökad kunskap om riskerna med kusingifte sprida sig och bidra till ökad acceptans för en lag om förbud.

Boriana Åberg (M)